

ECONOMY AND STRATEGY CONSULTANCY SERVICES

ESDH

EKONOMİ VE STRATEJİ DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

EKONOMİDE RASYONEL ZEMİNE GERİ DÖNÜŞ GELİŞMELER VE BEKLENTİLER

DR.CAN FUAT GÜRLESEL
EKONOMİ VE STRATEJİ DANIŞMANLIK HİZMETLERİ
31 TEMMUZ 2023

DÜNYA EKONOMİSİ VE İHRACAT PAZARLARINDA GELİŞMELER VE BEKLENTİLER

DÜNYA EKONOMİSİ 2023 ANA SENARYOSU YÜKSEK ENFLASYON İLE MÜCADELE VE YAVAŞLAMA

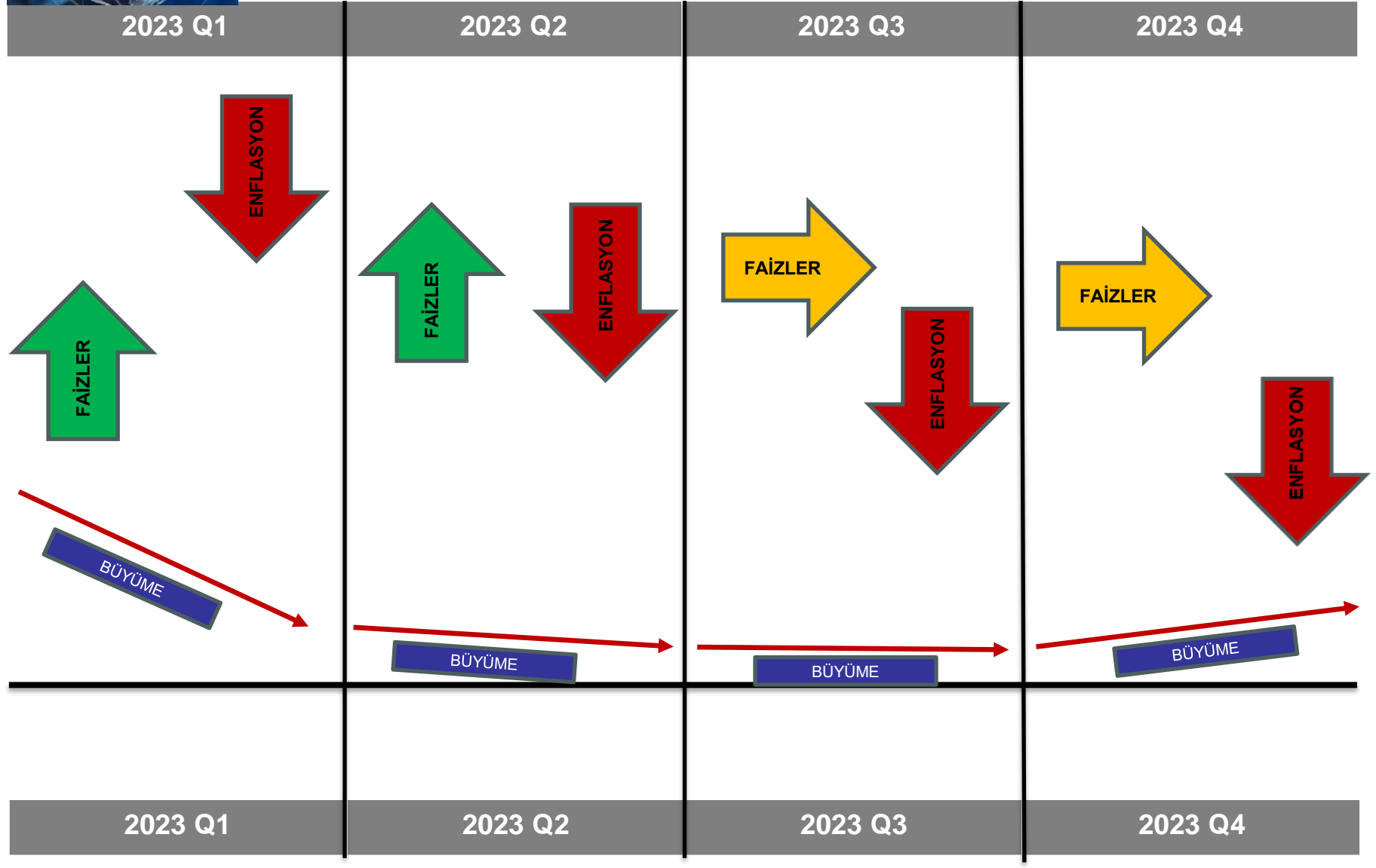
SIKI PARA
POLİTİKASI
FAİZ ARTIŞLARI

ENFLASYONDA
DÜŞÜŞ

BÜYÜMEDE
YAVAŞLAMA

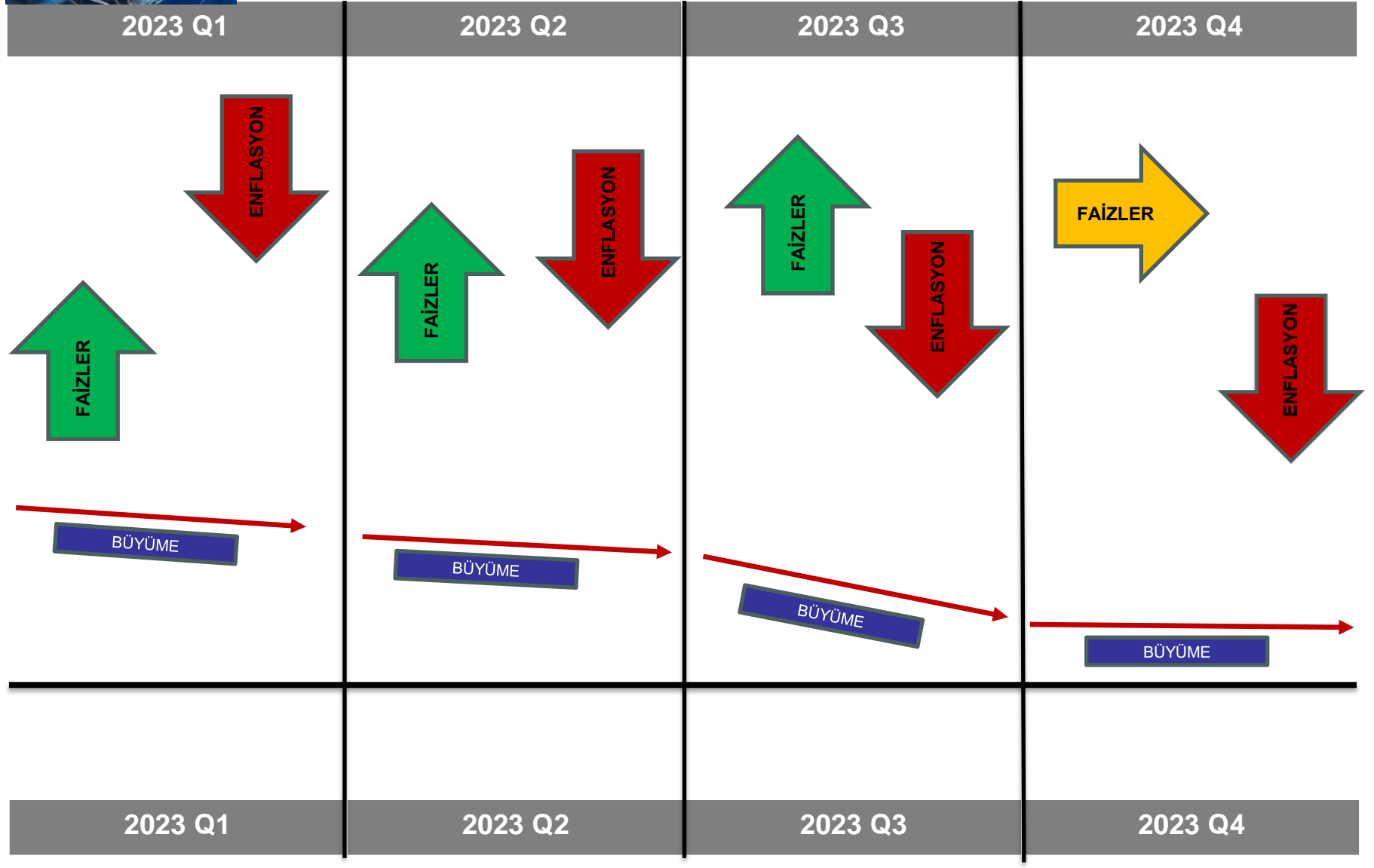

DÜNYA EKONOMİSİ 2023 ANA SENARYOSU; BEKLENEN

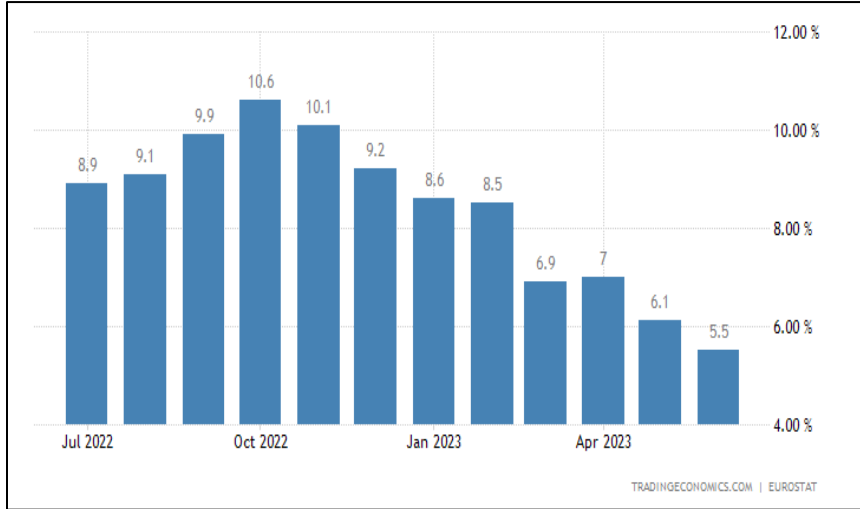
DÜNYA EKONOMİSİ 2023 ANA SENARYOSU; GERÇEKLEŞEN

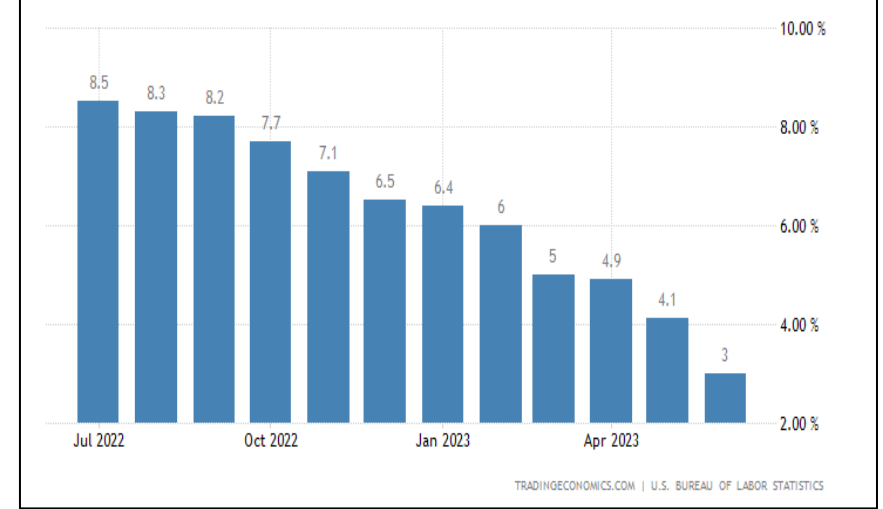

ENFLASYONDA GERİLEMELER YETERLİ DEĞİL

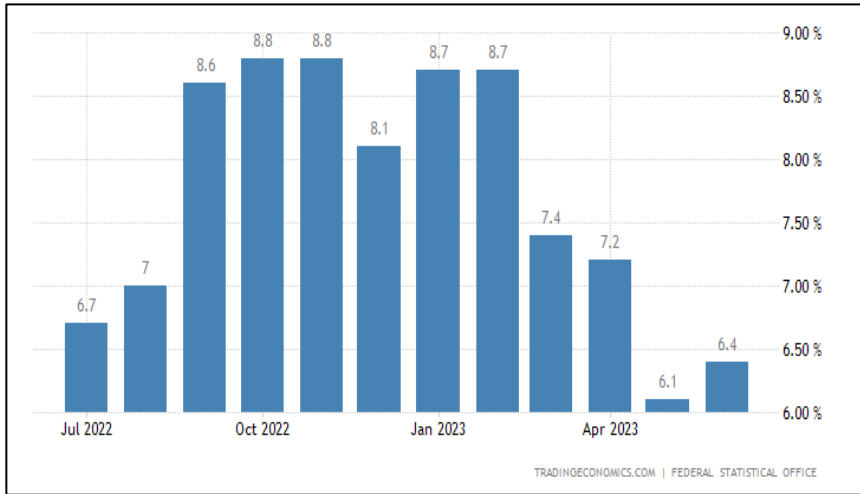
EURO BÖLGESİ TÜKETİCİ ENFLASYON YILLIK YÜZDE

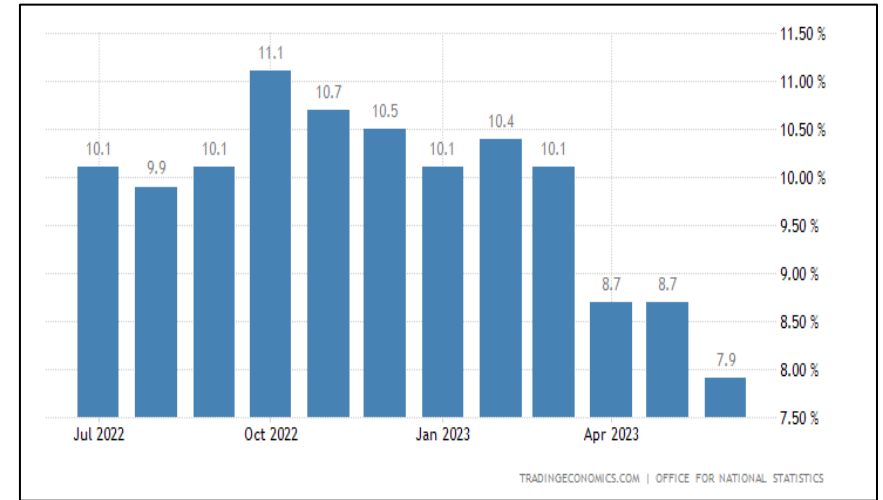
ABD TÜKETİCİ ENFLASYONU YILLIK YÜZDE

ALMANYA TÜKETİCİ ENFLASYONU YILLIK YÜZDE

İNGİLTERE TÜKETİCİ ENFLASYONU YILLIK YÜZDE

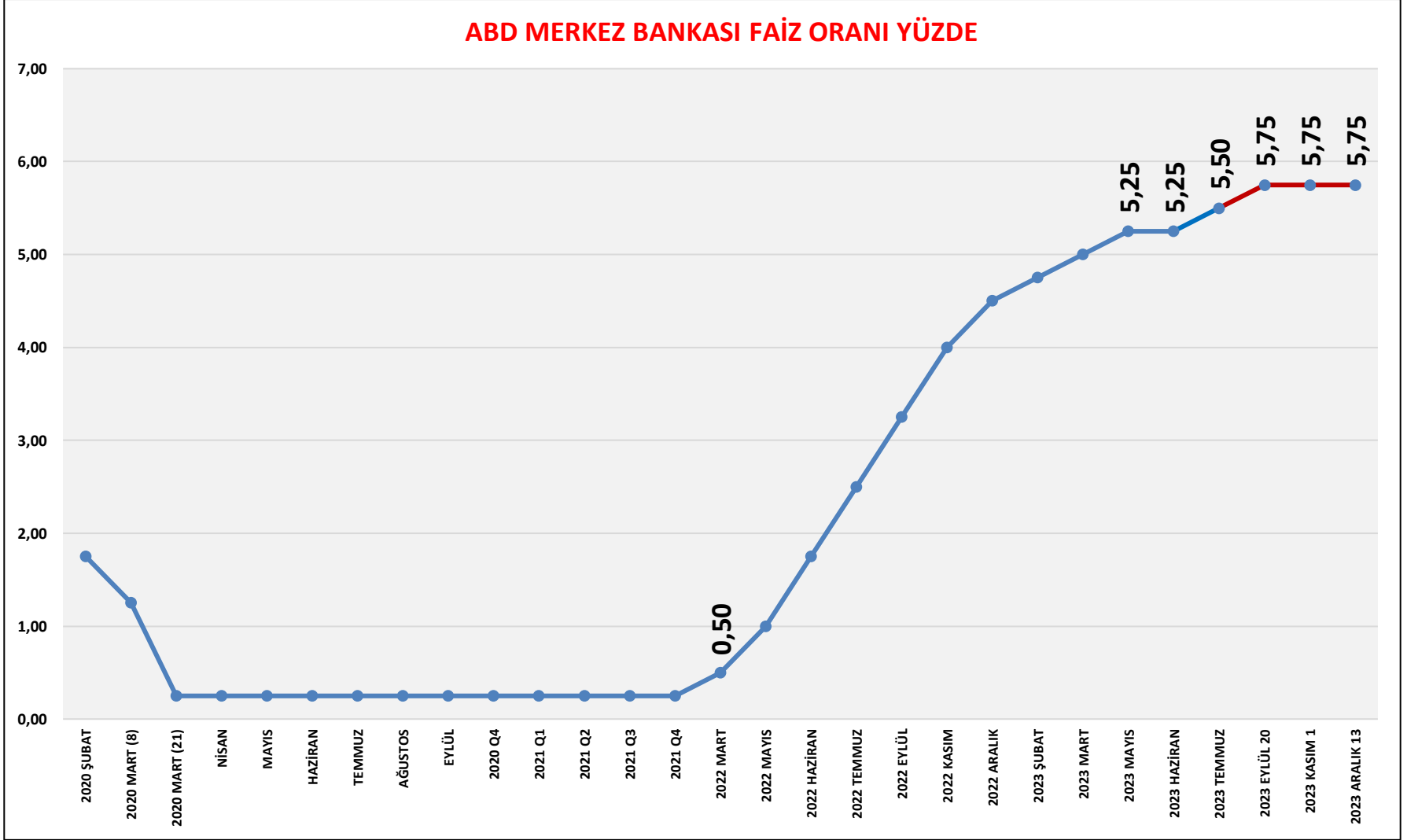

ABD MERKEZ BANKASI 2023 İKİNCİ YARI ÖNGÖRÜLERİ

SIKI PARA POLİTİKASI SÜRECEK

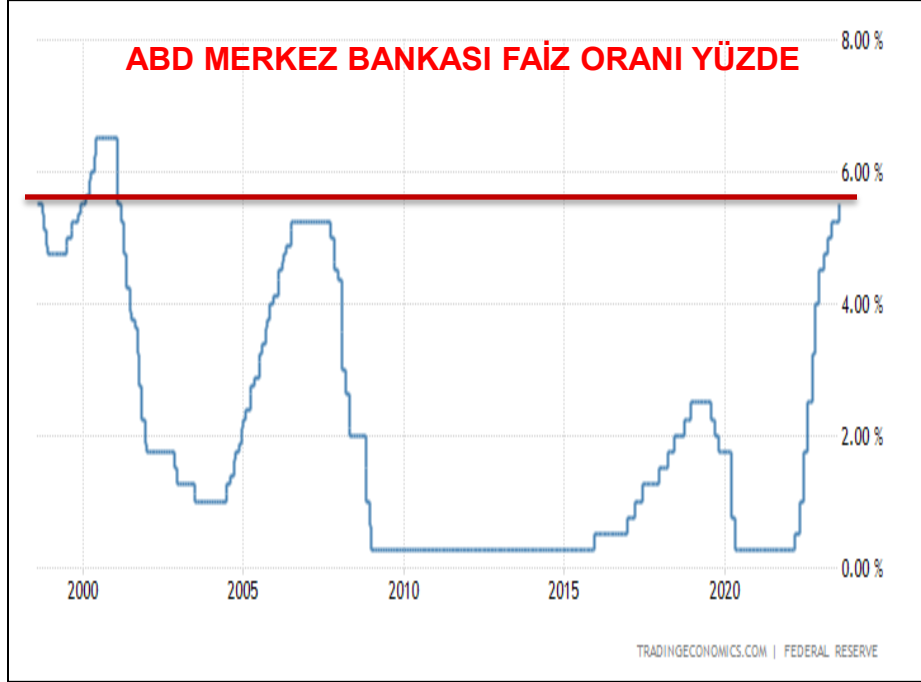
ABD MERKEZ BANKASI FAİZ ORANI YÜZDE

ABD MERKEZ BANKASI SIKI PARA POLTİKASI NE ANLAMA GELİYOR?

SON 22 YILIN EN YÜKSEK FAİZİ

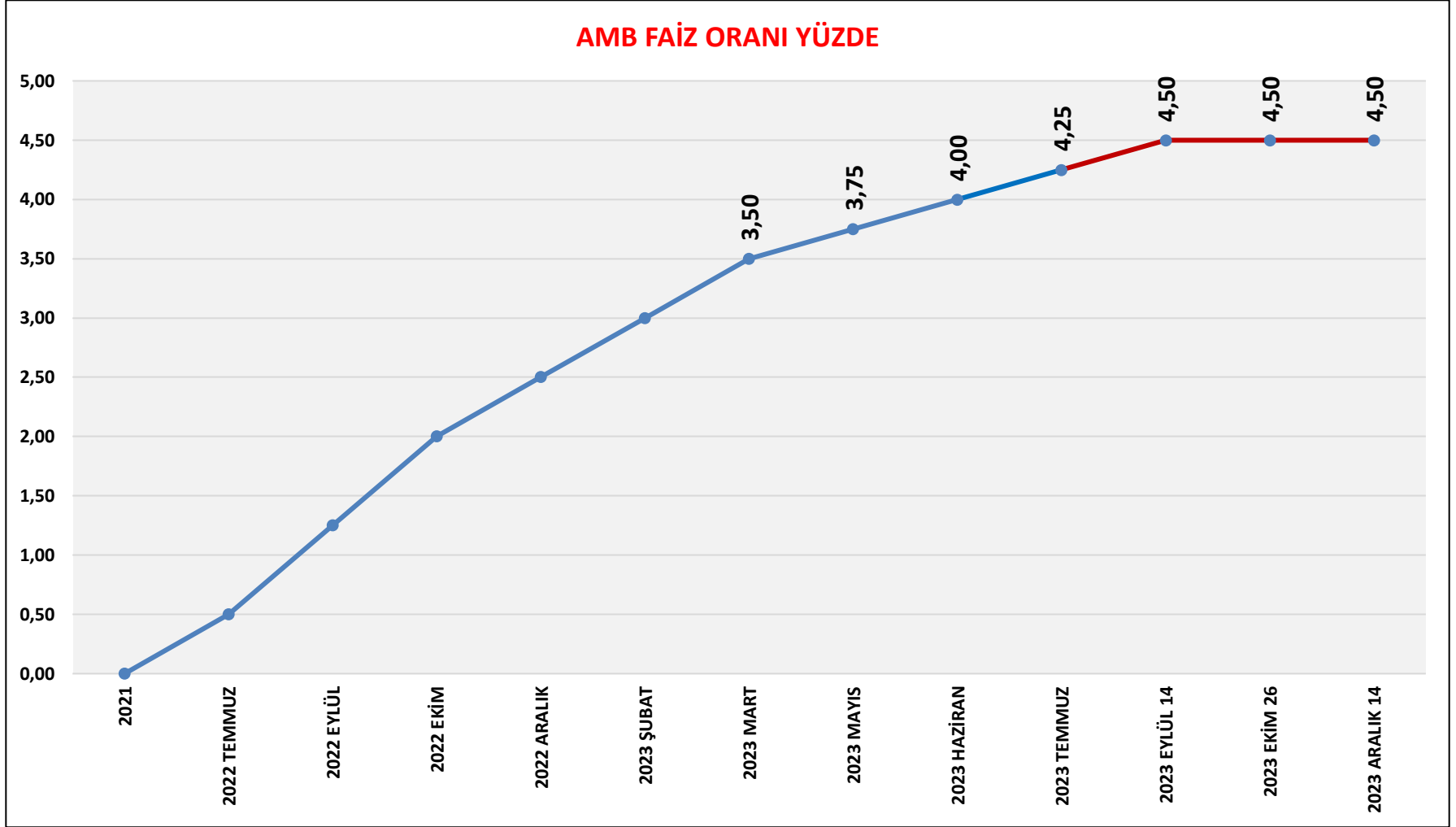
FİNANSMAN MALİYETLERİ YÜKSEK

AVRUPA MERKEZ BANKASI 2023 İKİNCİ YARI ÖNGÖRÜLERİ

FAİZ ARTIŞLARI DEVAM EDECEK

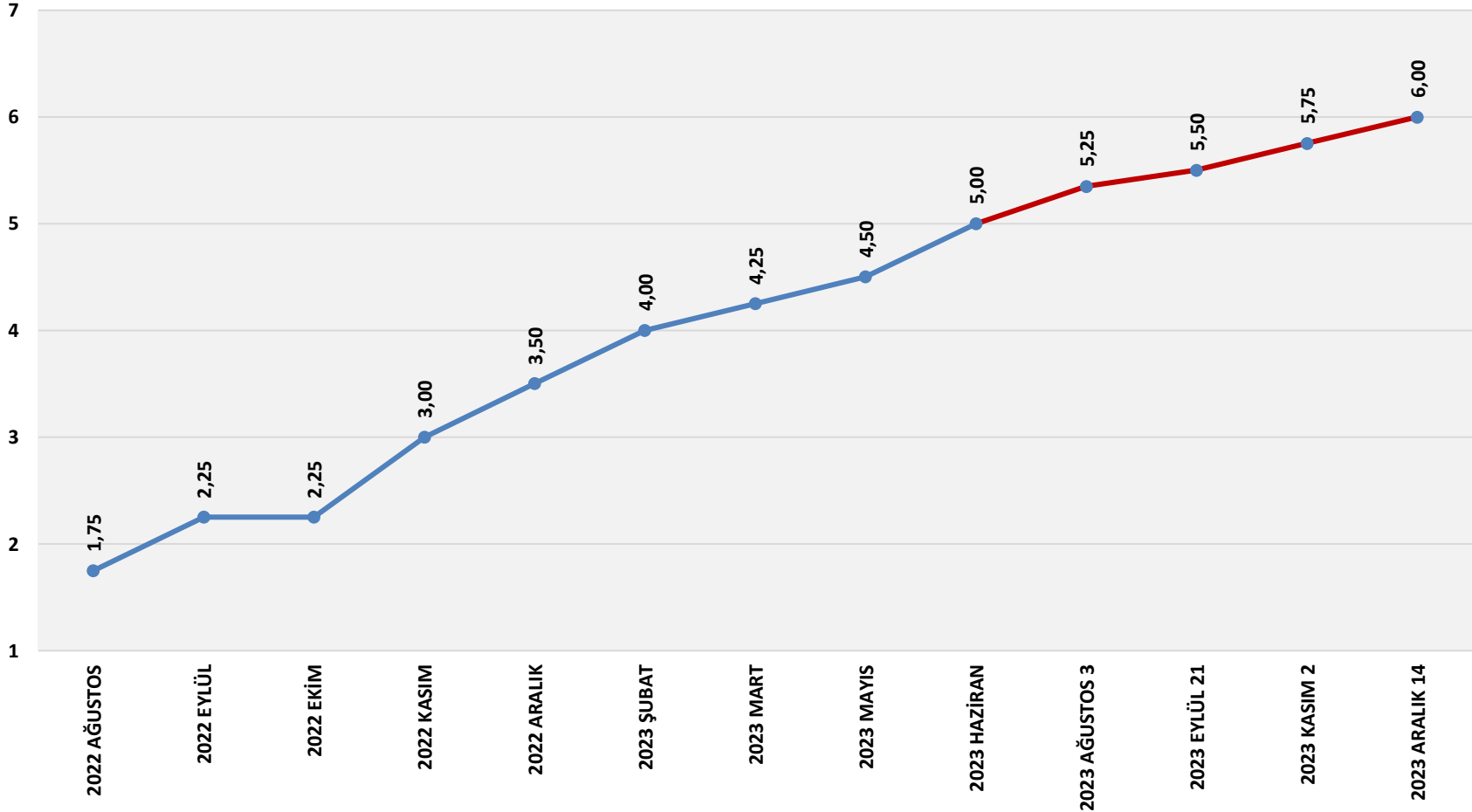

İNGİLTERE MERKEZ BANKASI 2023 İKİNCİ YARI ÖNGÖRÜLERİ

ENFLASYON ÇOK YÜKSEK/FAİZ ARTIŞLARI SÜRECEK

İNGİLTERE MERKEZ BANKASI POLİTİKA FAİZİ YÜZDE

EURO DOLAR PARİTESİ

POUND DOLAR PARİTESİ

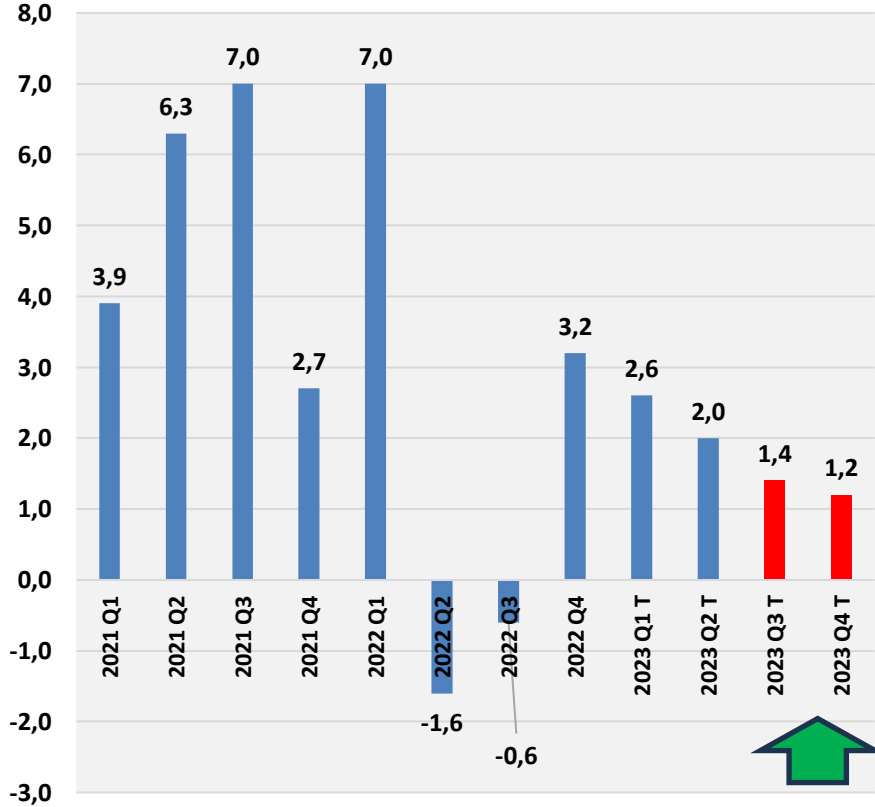

BÜYÜME BEKLENTİLERİ

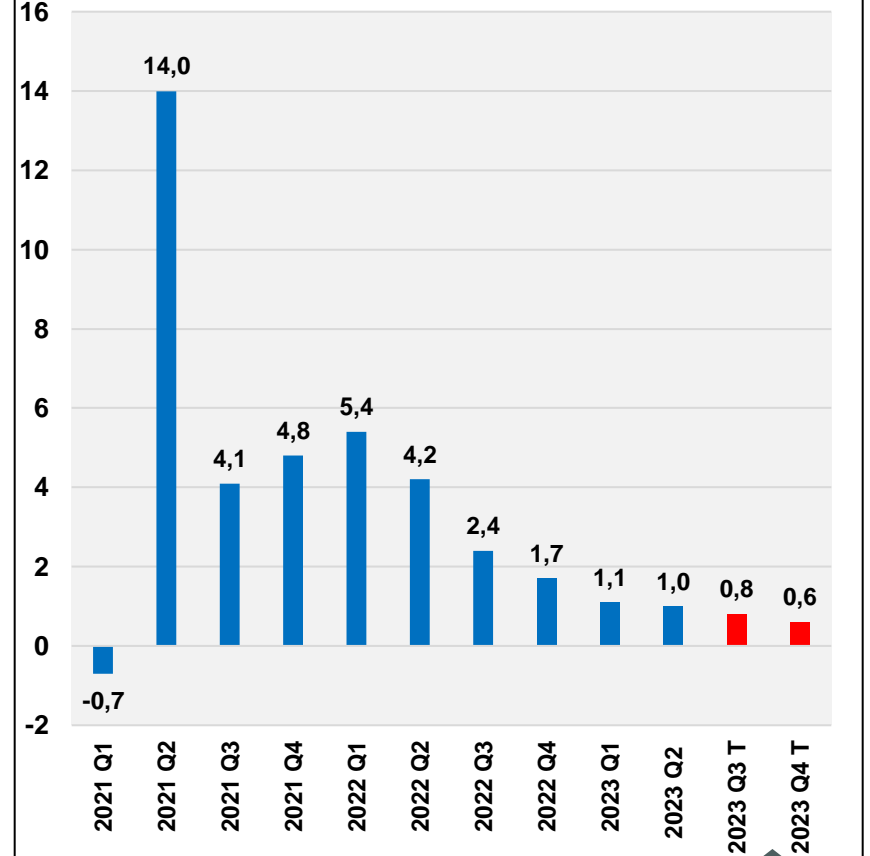
ABD 2023 BÜYÜME BEKLENTİSİ % 1,8

EURO BÖLGESİ 2023 BÜYÜME BEKLENTİSİ % 0,9

ABD BÜYÜME TAHMİNLERİ ÇEYREK DÖNEM YÜZDE

EURO BÖLGESİ BÜYÜME TAHMİNLERİ ÇEYREK DÖNEM YÜZDE

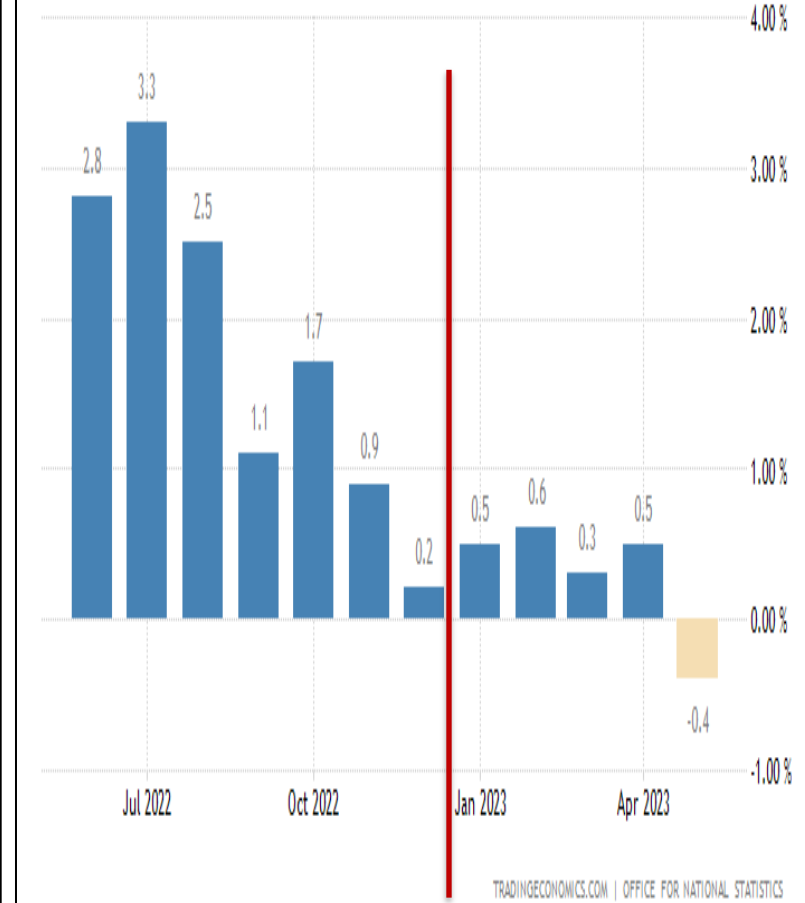
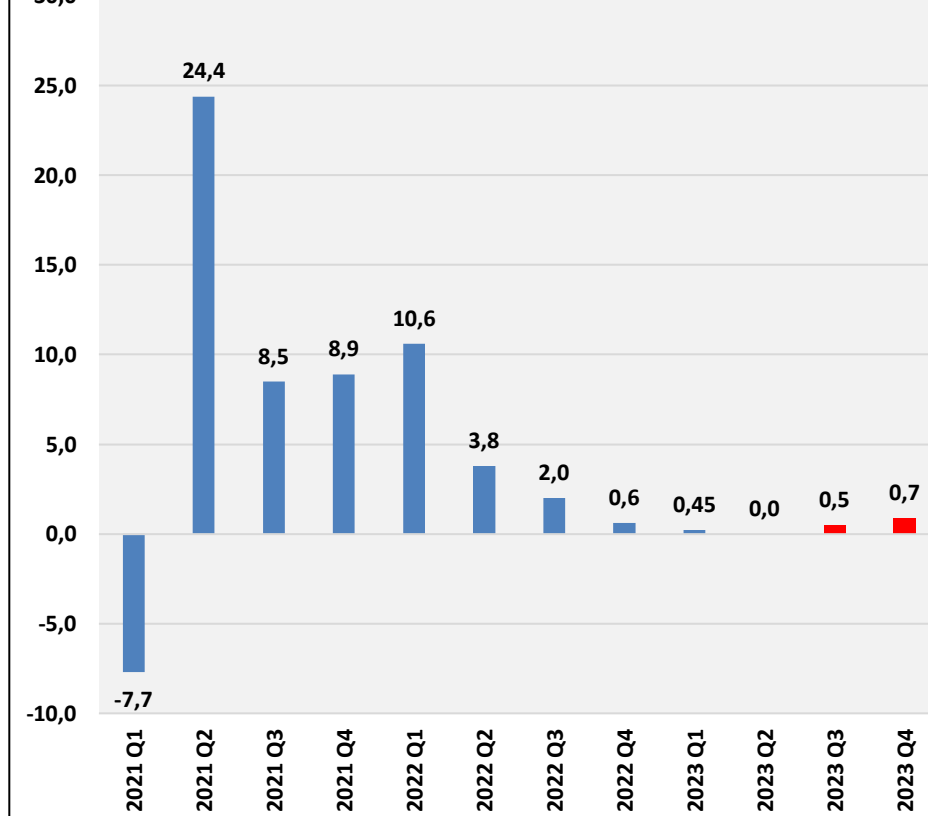

İNGİLTERE GELİŞMELER VE BEKLENTİLER

İNGİLTERE 2023 BÜYÜME BEKLENTİSİ % 0,4

İNGİLTERE AYLIK BÜYÜME YÜZDE

İNGİLTERE BÜYÜME TAHMİNİ ÇEYREK DÖNEMLER YÜZDE

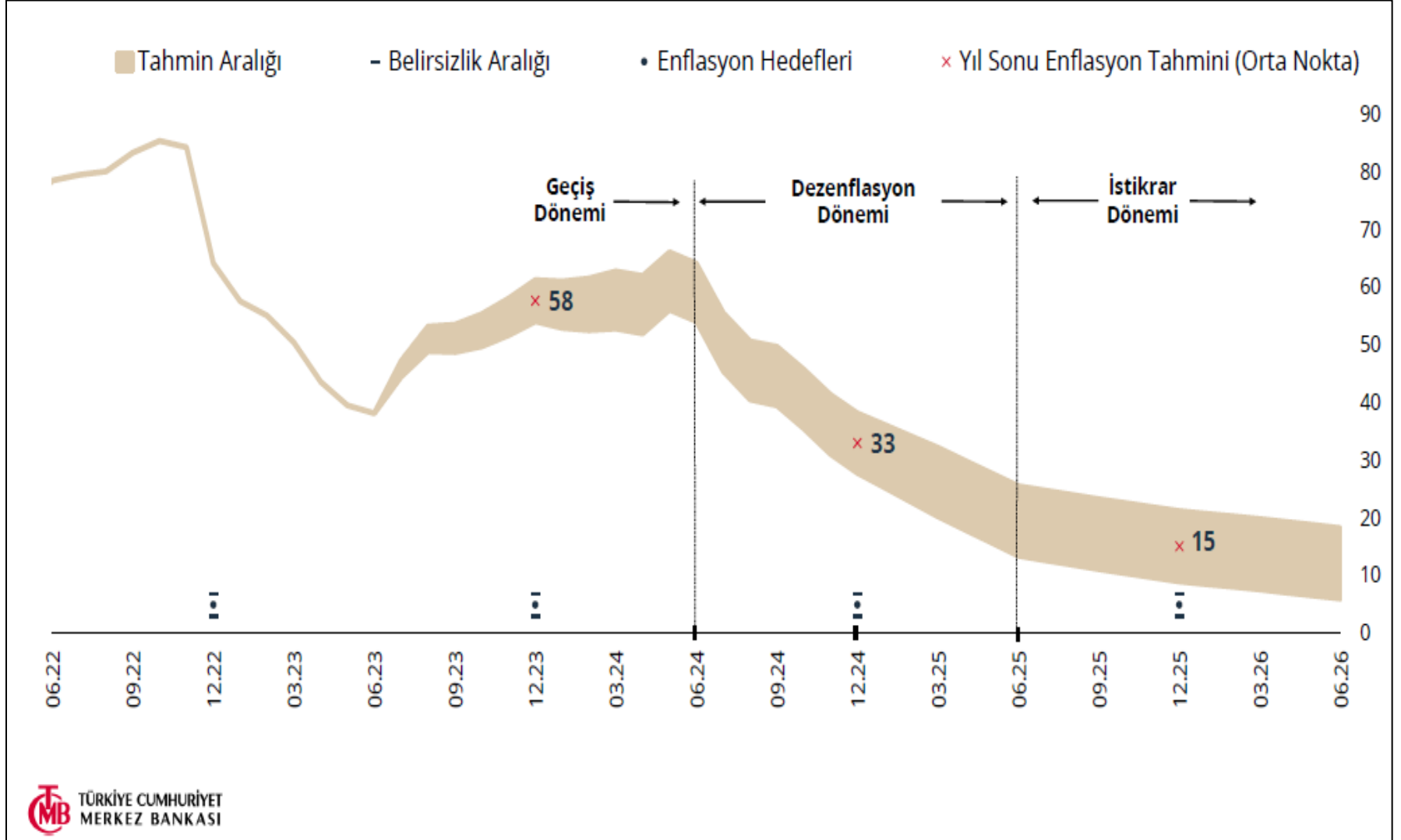

TÜRKİYE EKONOMİSİ RASYONEL ZEMİNE DÖNÜŞ GELİŞMELER VE BEKLENTİLER

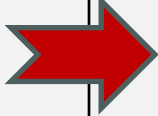
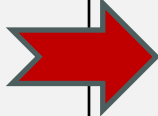
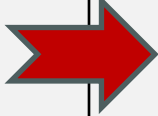

RASYONEL ZEMİNE GERİ DÖNÜŞ TAKVİMİ

EKONOMİDE RASYONEL ZEMİNE GERİ DÖNÜŞ

PARA FAİZ VE KUR POLİTİKASI		MERKEZ BANKASI AÇIKLADI
EKONOMİK BÜYÜME VE MAKRO EKONOMİK HEDEFLER		ORTA VADELİ PLAN 2023 EYLÜL
YAPISAL REFORMLAR VERGİ, İSTİHDAM, TEŞVİK VB.		ORTA VADELİ PLAN 2023 EYLÜL
YENİ VERGİLER VE ÜCRET POLİTİKASI		SON ÇEYREK

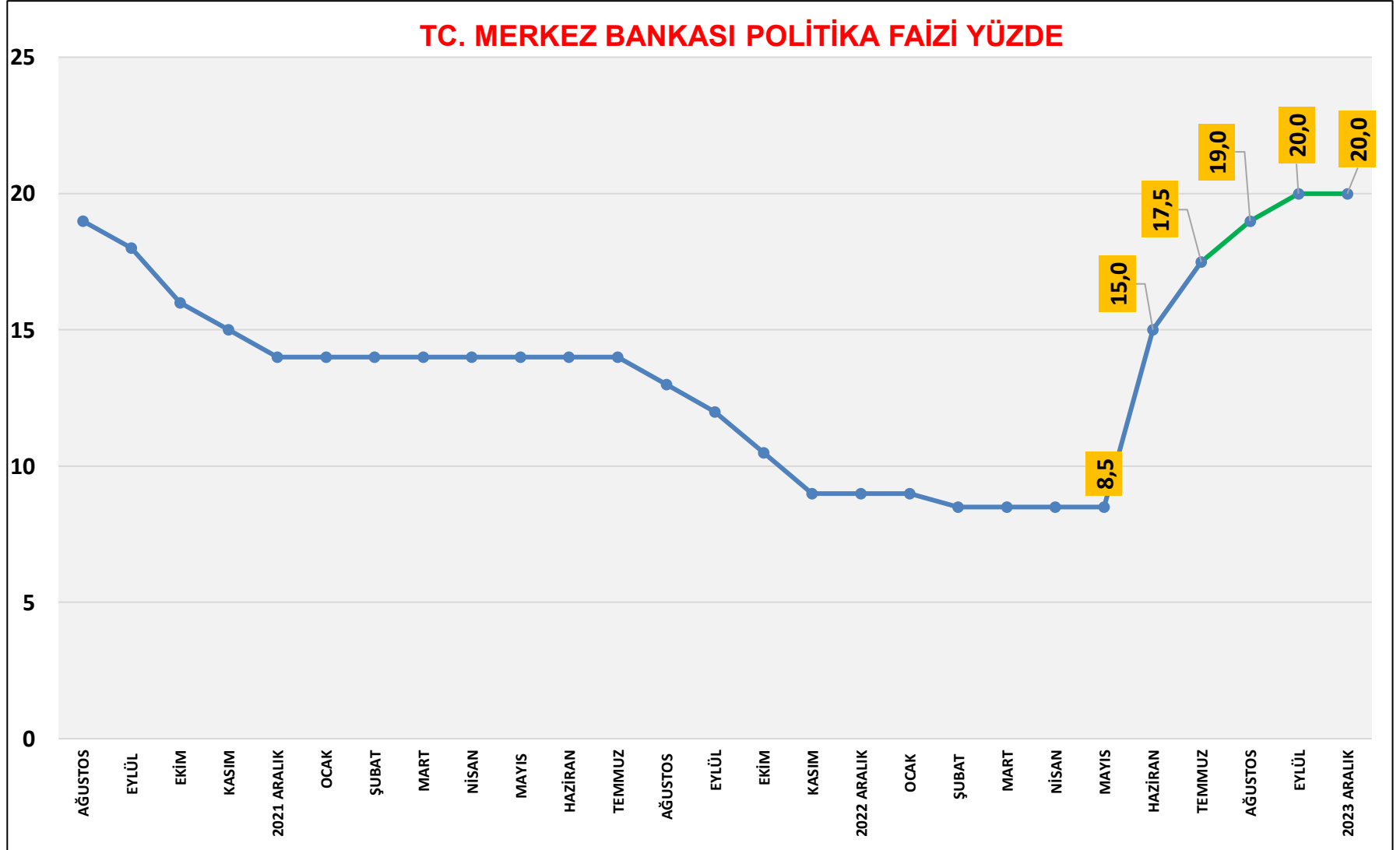

EKONOMİDE RASYONEL ZEMİNE GERİ DÖNÜŞ

1		PARA FAİZ VE KUR POLİTİKASI
2		KREDİ POLİTİKASI
3		MALİYE POLİTİKASI
4		ÜCRET POLİTİKASI

TCMB FAİZ POLİTİKASI

TC. MERKEZ BANKASI POLİTİKA FAİZİ YÜZDE

SIKILAŞMA ÖNLEMLERİ

MEVDUATLARA VE KREDİLERE DÖNÜK DÜZENLEMELER

1	KUR KORUMALI MEVDUATLARA YÜZDE 15 MUNZAM KARŞILIK GETİRİLDİ BANKALAR TCMB'YE 445 MİLYAR TL YATIRACAK
2	BANKALARIN TL TİCARİ KREDİLERİNDE BÜYÜME ORANI AYLIK % 2,5 OLACAK AŞILIRSA MENKUL KIYMET TESİSİ OLACAK (İHRACAT+YATIRIM+TARIM+ESNAF KREDİLERİ HARİÇ)
3	BANKALARIN İHTİYAÇ KREDİLERİNDE BÜYÜME ORANI AYLIK % 3,0 OLACAK AŞILIRSA MENKUL KIYMET TESİSİ OLACAK
4	TÜKETİCİ KREDİLERİNDE BSMV ORANI YÜZDE 15'E YÜKSELDİ
5	TCMB BANKASI İHRACAT REESKONT KREDİLERİ GÜNLÜK LİMİTİNİ 300 MİLYON TL'DEN 1,5 MİLYAR TL'YE YÜKSELTİ
6	TCMB İHRACAT REESKONT KREDİLERİNDE İLAVE % 30 DÖVİZ BOZDURMA ZORUNLULUĞU KALDIRILDI
7	TCMB İHRACAT REESKONT KREDİLERİNDE 1 YIL İÇİNDE DÖVİZ ALMAMA TAAHHÜDÜ İÇİNDEN İTHALAT ÖDEMELERİ İÇİN DÖVİ ALIMLARI ÇIKARILDI
8	EXİMBANK'IN SERMAYESİ ARTTIRILDI; 71 MİLYAR TL DAHA FAZLA KREDİ VEREBİLECEK

BANKA KREDİ FAİZ ORANLARI ARTIYOR

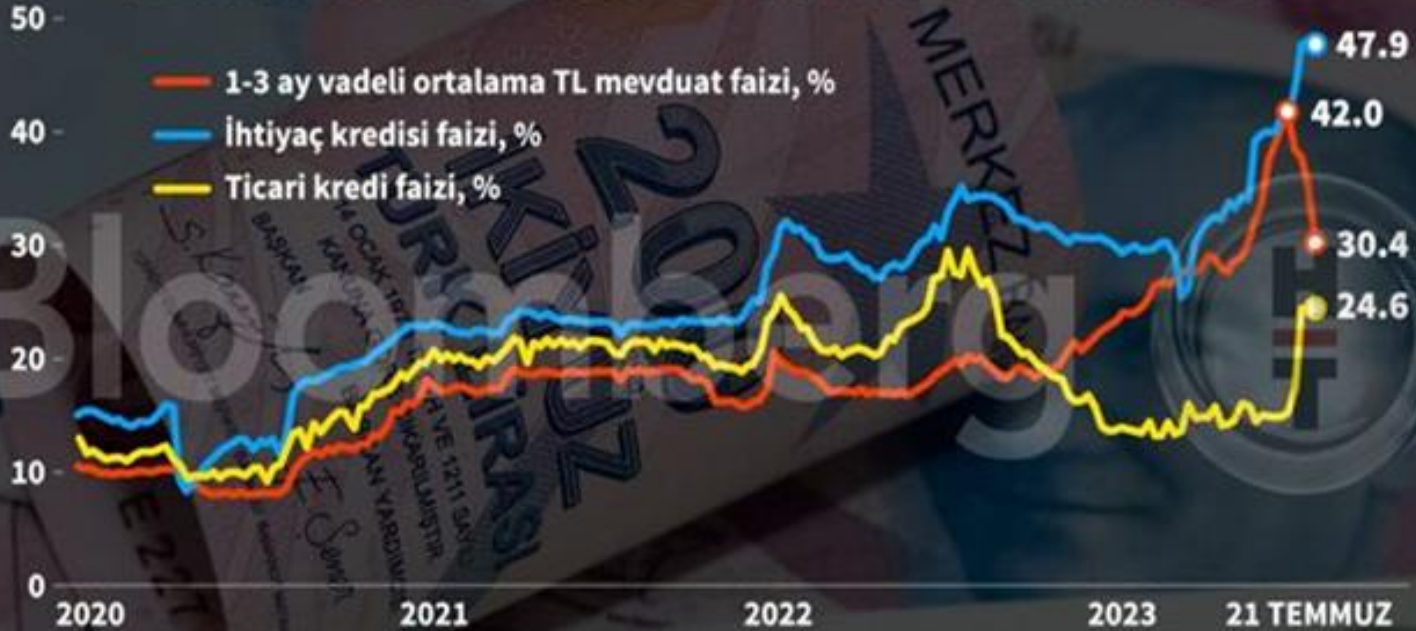
TL TİCARİ KREDİLER	REFERANS FAİZ ORANI YÜZDE 19,04 FAİZLERDE TC. MERKEZ BANKASI REFERANS FAİZİNE BAĞLI SINIRLAMA DEVAM EDİYOR, BANKALAR TL TİCARİ KREDİ FAİZİNDE; REFERANS FAİZİN 1,8 KATINI (% 34,27) AŞARSA YÜZDE 70 MENKUL KIYMET TESİS EDECEK

Bankalar tarafından KREDİ KARTI işlemlerinde uygulanabilecek azami faiz oranları			
Geçerlilik Tarihi 1/8/2023	KREDİ KARTI NAKİT KULLANIMLARI % 2,89	KREDİLİ MEVDUAT HESAPLARI % 2,89	KREDİ KARTI GECİKME FAİZİ % 2,89

MEVDUAT VE KREDİ FAİZLERİ YAKLAŞIYOR

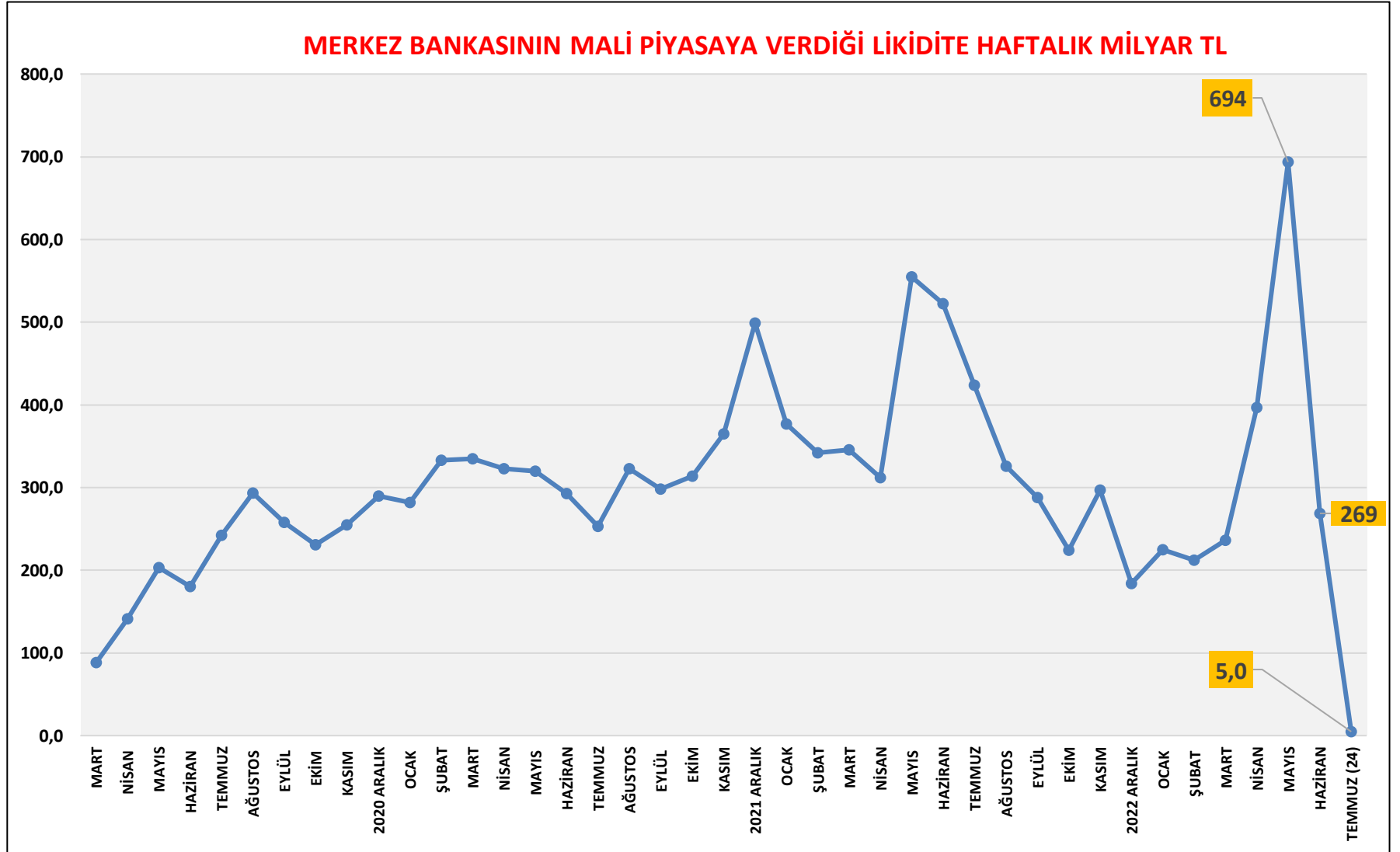
TL MEVDUAT FAİZİ BİR AYDA %42'DEN %30.4'E İNDİ

KAYNAK: TCMB

MERKEZ BANKASI PARASAL BÜYÜKLÜKLERİ MİKTARSAL SIKILAŞMA HEDEFİ; MALİ PİYASAYA VERİLEN LİKİDİTE

MERKEZ BANKASININ MALİ PİYASAYA VERDİĞİ LİKİDİTE HAFTALIK MİLYAR TL

KUR KORUMALI MEVDUATLAR

KUR KORUMALI MEVDUAT 3 TRİLYON TL'Yİ AŞTI

Toplam KKM geçen hafta 111,6 milyar TL artışla
3,07 trilyon TL'ye (114,3 milyar \$) çıktı

KAYNAK: BDDK, MİLYAR TL

Bloomberg

KUR KORUMALI MEVDUATLARA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

1	«0» STOPAJ DESTEĞİ 2023 YILI SONUNA KADAR UZATILDI
2	TC MERKEZ BANKASI ÖZEL BANKALARA KKM DÖNÜŞÜ İÇİN İHTİYAÇ DUYULAN DÖVİZİ SATACAK
3	KUR KORUMALI MEVDUATTA UYGULANAN HAZİNE DESTEĞİ TCMB'NA DEVREDİLDİ
4	BANKALARDA «3 AYDAN UZUN VADELİ KUR KORUMASIZ MEVDUATLARA» GEÇİLDİĞİNDE DAHA AZ YÜKÜMLÜLÜK TESİS EDİLECEK
5	KKM'Yİ KAPAT + KREDİ AL TCMB VE EXİMBANK KREDİLERİ İÇİN KKM KAPATMA ŞARTI
6	KUR KORUMALI MEVDUAT YENİ AÇILIŞLAR 1 EKİM SONA EREBİLİR VERGİ AVANTAJI YENİ YILDA SONA EREBİLİR

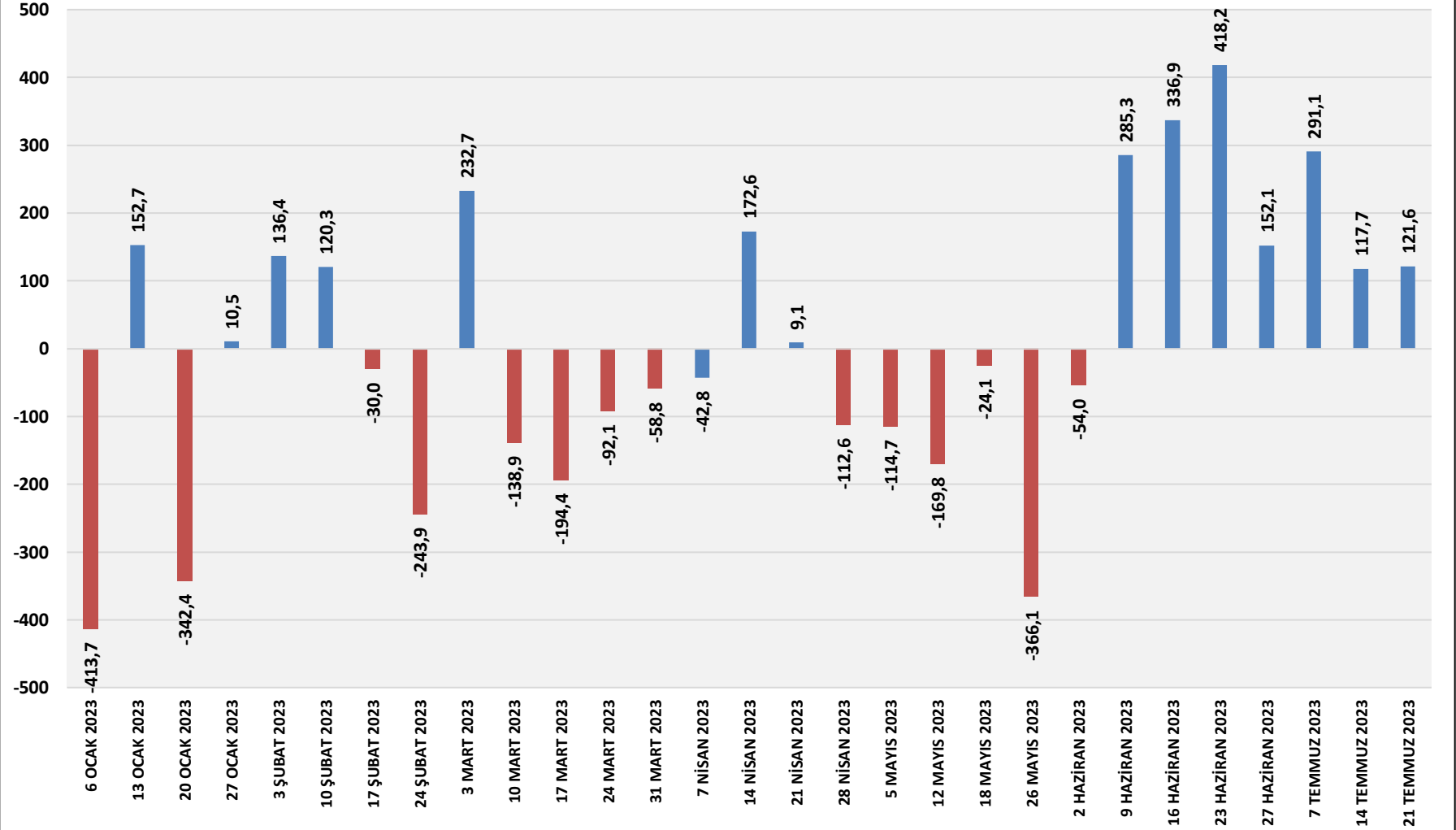
TL DEĞERİ VE DÖVİZ İŞLEMLERİNE DÖNÜK DÜZENLEMELER

1	TÜRK LİRASI VEYA DÖVİZE MÜDAHALE KALKTI; PİYASADA BELİRLENİYOR
2	50 MİLYON ÜSTÜ KREDİ KULLANAN ŞİRKETLERİN DÖVİZ BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜ 2024'E KADAR ERTELEDİ
3	TÜRK LİRASININ DEĞERİNİ KORUMAK İÇİN TC MERKEZ BANKASI DÖVİZ SATIŞI YAPMAYACAK
4	TC MERKEZ BANKASI ÖZEL BANKALARA KKM DÖNÜŞÜ İÇİN İHTİYAÇ DUYULAN DÖVİZİ SATACAK
5	28.06.2023 TARİHİNDEN İTİBAREN AÇILAN VEYA VADESİ YENİLENEN DÖVİZ TEVDİAT HESAPLARINA ÖDENEN FAİZLERDEN; VADESİZ VE İHBARLI HESAPLAR İLE VADELİ HESAPLARDA STOPAJ % 25
6	ŞİRKETLERİN % 40 İHRACAT KAZANCINI BOZDURMA DÜZENLEMESİ DEĞİŞMEDİ TCMB REESKONT KREDİSİ İÇİN İLAVE % 30 BOZDURMA KALKTI
7	ŞİRKETLERİN TL KREDİ KULLANIRKEN BİLANÇOLARINA GETİRİLEN DÖVİZ VARLIKLARI SINIRLAMASI DEĞİŞMEDİ
8	BANKALARIN VADELİ DÖVİZ İŞLEMLERİNE SERBESTİ GELMEDİ

TÜRKİYE'YE YENİDEN PORTFÖY YATIRIMI GİRİŞİ

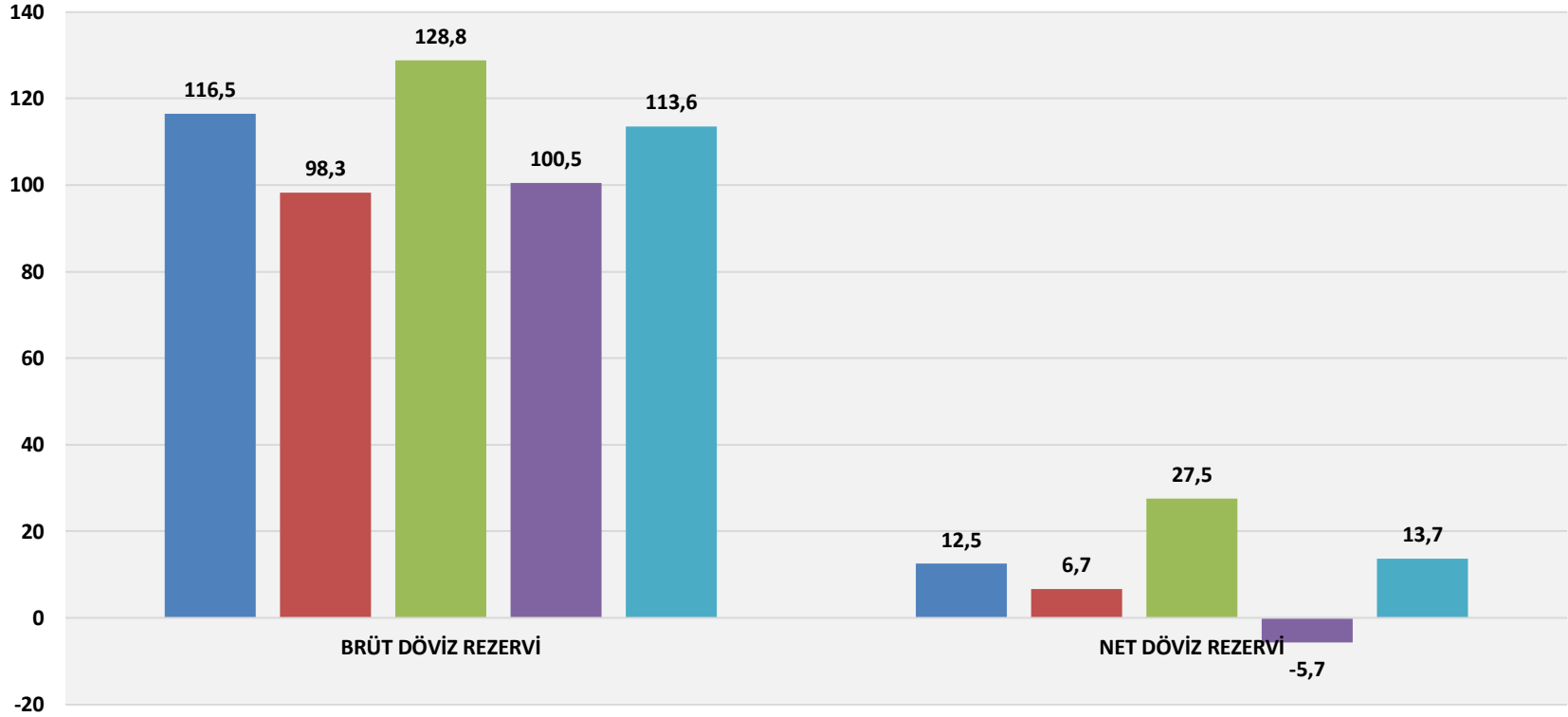
PORTFÖY HAREKETLERİ MİLYON DOLAR

TCMB NET DÖVİZ REZERVLERİNDE ARTIŞ HEDEFİ

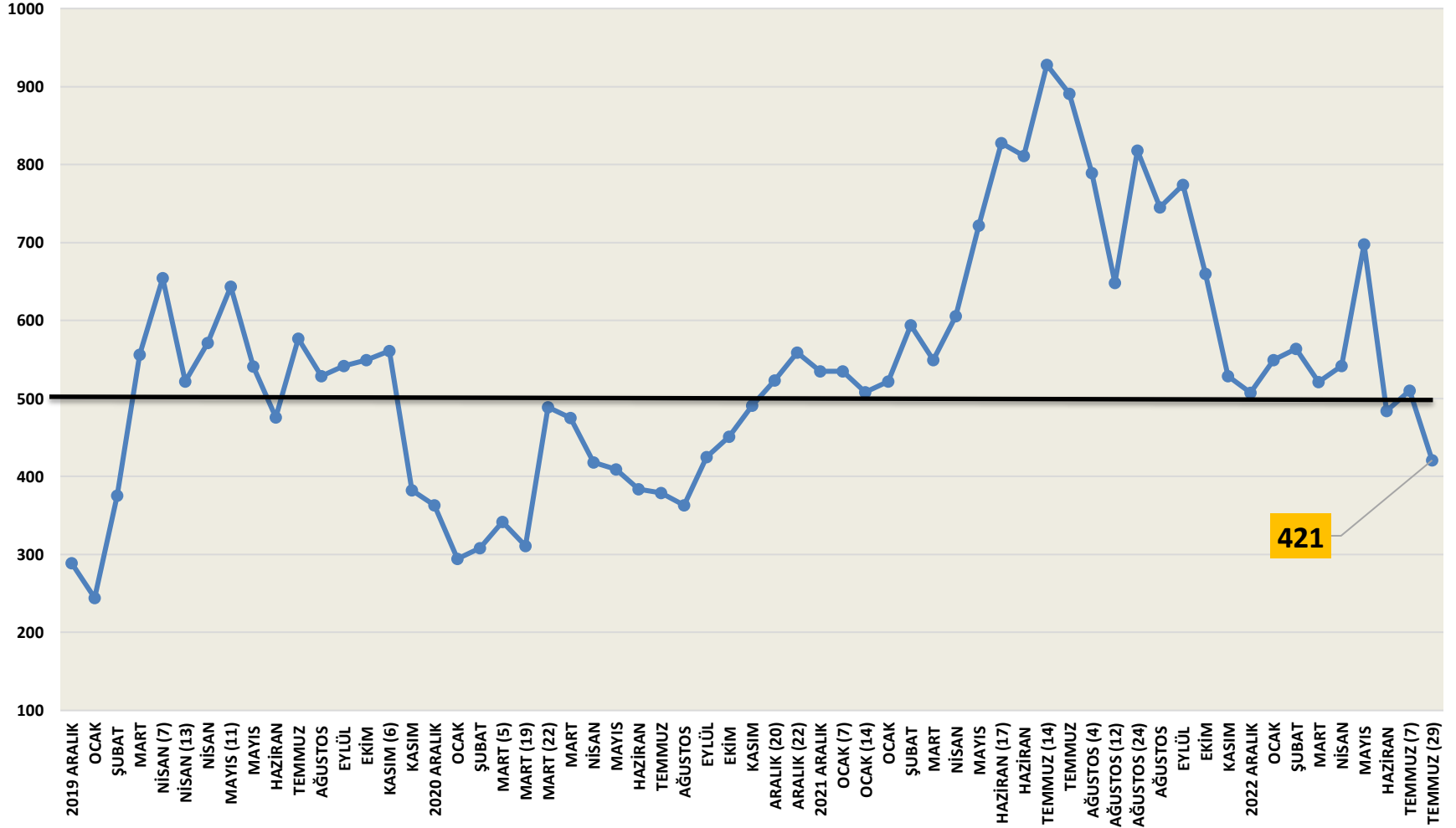
TCMB DÖVİZ REZERVLERİ MİLYAR DOLAR

■ 17 ARALIK 2021 ■ 22 TEMMUZ 2022 ■ 30 ARALIK 2022 ■ 2 HAZİRAN 2023 ■ 21 TEMMUZ 2023

TÜRKİYE RİSK PRİMİ DÜŞÜYOR, AMA HALEN ÇOK YÜKSEK

TÜRKİYE KREDİ İFLAS TAKAS RİSK PRİMİ PUAN

GELENEKSEL OLMAYAN KANALLAR İLE DIŞ FİNANSMANA DEVAM

SWAP ANLAŞMALARI	28,3 MİLYAR DOLAR ÇİN 6 MİLYAR \$, KATAR 15 MİLYAR \$, BAE 5,3 MİLYAR \$, GÜNEY KORE 2 MİLYAR \$
RUSYA DÖVİZ MEVDUAT GİRİŞİ	12 MİLYAR DOLAR
KÖRFEZ ÜLKELERİ VARLIK FONLARINA SATIŞLAR	5,5 MİLYAR DOLAR
RUSYA DOĞALGAZ ÖDEMELERİNDE ÖTELEME	12 MİLYAR DOLAR
S.ARABİSTAN MEVDUAT AZERBAYCAN MEVDUAT LİBYA MEVDUAT	5 MİLYAR DOLAR 1 MİLYAR DOLAR 1 MİLYAR DOLAR
TOPLAM	65,8 MİLYAR DOLAR

TÜRKİYE ÜZERİNDEN TRANSİT TİCARET VE ÖDEMELER
TÜRKİYE'YE NAKİT DÖVİZ GİRİŞİ (SİSTEM DIŞI)
RUSYA VATANDAŞLARINDAN SERMAYE GİRİŞİ
ÇEVRE ÜLKELERDEN DÖVİZ+ALTIN GİRİŞİ (İRAN+İRAK+LİBYA+GÜRCİSTAN+AZERBAYCAN+ BALKAN ÜLKELERİ)

**TÜRKİYE
YURTDIŞINDAN
KAYNAK
ARAYIŞINDA**

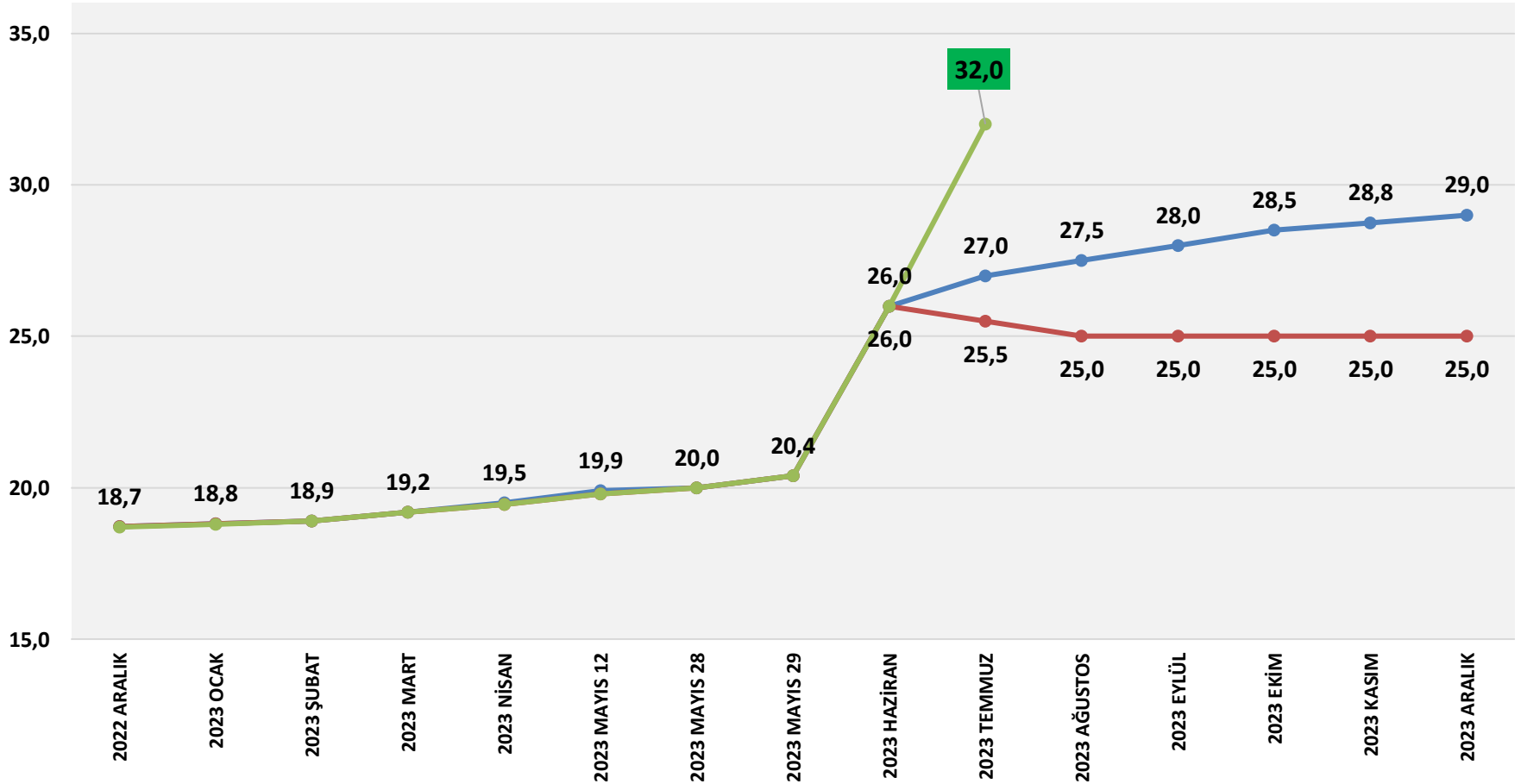

TÜRK LİRASI SENARYOLARI

«YAVAŞ DÖNÜŞ ANA SENARYO»

TÜRK LİRASI DOLAR KURU SENARYOLARI

— RASYONEL ZEMİNE YAVAŞ DÖNÜŞ — RASYONEL ZEMİNE HIZLI DÖNÜŞ — SİYASİ MÜDAHALE

EK BÜTÇE ÇIKARTILDI

1	1,12 TRİLYON TL İLAVE BÜTÇE VE HARCAMA (EK ÖDENEK)
2	VERGİ GELİRLERİNDE 1,15 TRİLYON TL ARTIŞ HEDEFİ
3	NET BORÇLANMA LİMİTİ 661 MİLYAR TL'DEN 2,18 TRİLYON TL'YE YÜKSELTİLİYOR İLAVE 1,52 TRİLYON TL BORÇLANMA (İÇ BORÇLANMA)
4	KAMU HARCAMALARINDA TASARRUF TEDBİRLERİ

YÜKSEK BÜTÇE AÇIKLARI VE YENİ ÖNLEMLER

DÜZENLEME ALANI	DÜZENLEME	EK GELİR
KURUMLAR VERGİSİ	YÜZDE 25'E YÜKSELDİ, İHRACATÇI FİRMALAR İÇİN YÜZDE 20 FİNANSMAN KURUMLARINDA YÜZDE 30'A YÜKSELTİLDİ	80 MİLYAR TL
KDV	YÜZDE 10 VE YÜZDE 20'YE YÜKSELDİ	110 MİLYAR TL
ÖTV	AKARYAKITTA LİTRE BAŞINA 5 TL MAKTU ARTIŞ DOĞALGAZDA ARTIŞ LPG ARTIŞ	45 MİLYAR TL
HARÇLAR, ŞANS OYUNLARI, BSMV	ÇEŞİTLİ ORAN ARTIŞLARI	25 MİLYAR TL
MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ	İKİ KATINA ÇIKARILDI	30 MİLYAR TL
TÜTÜN VE ALKOLLÜ İÇECEKLER ÖTV ARTIŞI	% 19,8 (ENFLASYON KADAR) MAKTU ARTIŞ	16 MİLYAR TL
ÜCRETLERDEN GELİR VERGİSİ	ÜCRETLER ÜZERİNDEN GELİR VERGİSİ NOMİNAL ARTIŞI	30 MİLYAR TL

ÜCRET POLİTİKALARI

ASGARİ ÜCRET	YÜZDE 34 ARTIŞ 11.402 TL NET ÜCRET
KAMU MEMURLARI ÜCRETLERİ	TABAN AYLIKTA YÜZDE 85 ARTIŞ 11.850 TL'DEN 22.000 TL'YE
EMEKLİ MAAŞLARI	YILIN İLK 6 AYINDAKİ ENFLASYON YÜZDE 19,77 ARTIŞ YÜZDE 25 OLACAK
ÖZEL SEKTÖR	YÜZDE 25-30 ARTIŞLAR
ÜCRETLER	YILBAŞINA DOĞRU EMEKLİ ÜCRETLERİNDE VE ASGARİ ÜCRETE İYİLEŞTİRME

TCMB ENFLASYON TAHMİNİ

TCMB, YIL SONU ENFLASYON TAHMİNİNİ
YÜZDE 22'DEN YÜZDE 58'E ÇIKARDI

- 2023 YIL SONU
- 2024 YIL SONU

KAYNAK: TCMB, %

BÜYÜME VE ENFLASYON BEKLENTİLERİ**BÜYÜME VE ENFLASYON ÖNGÖRÜLERİ**

DÖNEMLER	2023 Q3	2023 Q4	2024 Q1	2024 Q2
BÜYÜME	YAVAŞLAMA % 3-4	YAVAŞLAMA % 3-4	TOPARLANMA % 4-5	TOPARLANMA % 4-5
TÜFE	% 50	% 60	% 50	% 40
ÜFE	% 55	% 60	% 55	% 40

HAZIR GİYİM İHRACATI

HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ İHRACATI			
	İHRACAT DEĞER MİLYAR DOLAR	İHRACAT MİKTAR TON	İHRACAT BİRİM FİYAT DOLAR/KG
2021 OCAK-HAZİRAN	9,43	714.798	13,19
2022 OCAK-HAZİRAN	10,78	753.356	14,31
2023 OCAK-HAZİRAN	10,01	635.934	15,74
2022/2023 DEĞİŞİM YÜZDE	-7,2	-15,6	10,00

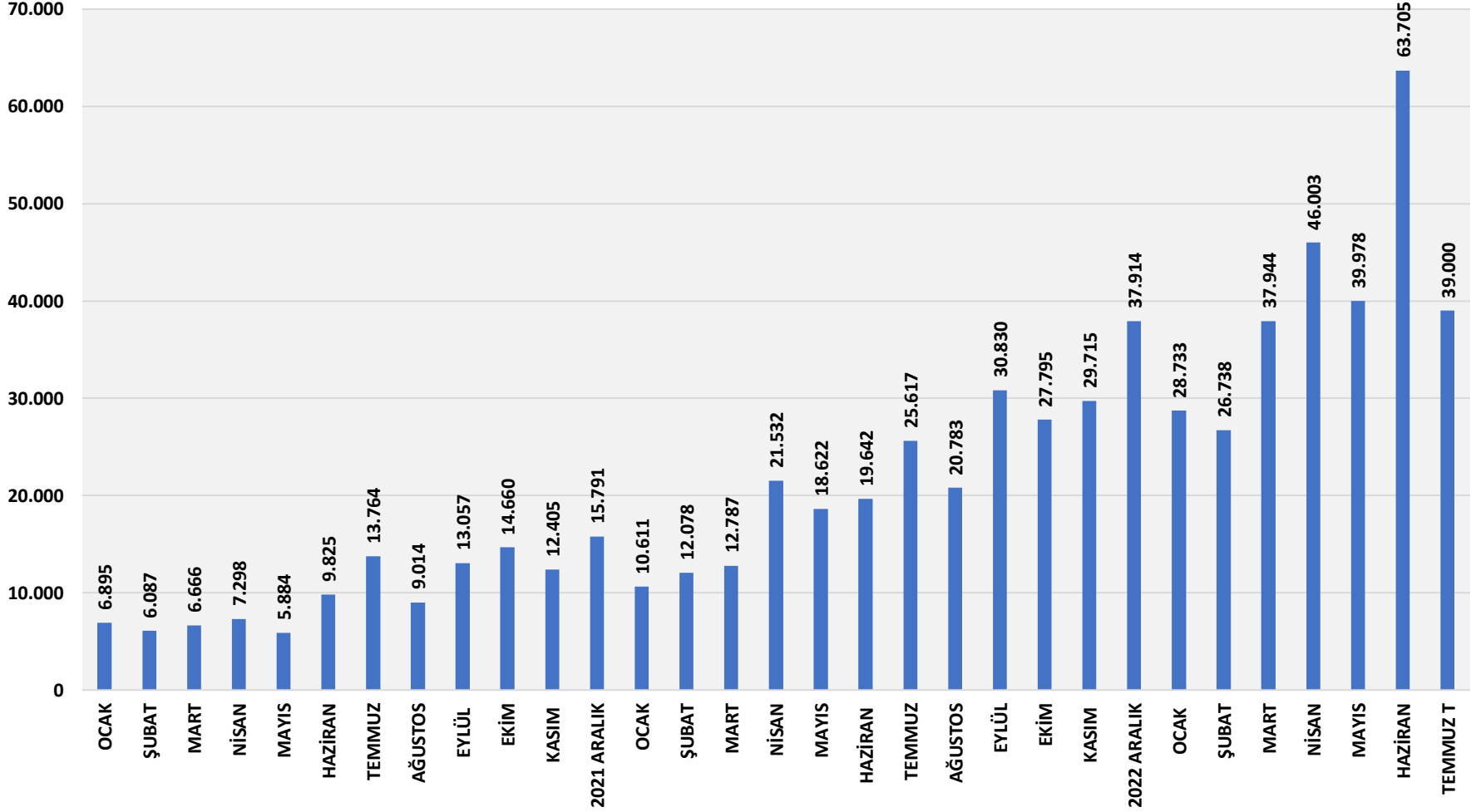
HAZIR GİYİM İHRACAT PAZARLARI

ÜLKELER	2022 İLK YARI MİLYON DOLAR	2023 İLK YARI MİLYON DOLAR	DEĞİŞİM YÜZDE
ALMANYA	1.883	1.603	-14,8
İSPANYA	1.335	1.252	-6,2
İNGİLTERE	1.047	774	-26,1
HOLLANDA	909	857	-5,7
FRANSA	593	572	-3,6
ABD	522	430	-17,9
İTALYA	423	371	-12,4
İSRAİL	298	230	-22,8
POLONYA	223	215	-3,6
RUSYA	129	314	142,7
KAZAKİSTAN	107	193	79,8
UKRAYNA	97	115	18,0

HAZIR GIYİM YURTIÇİ HARCAMALARI

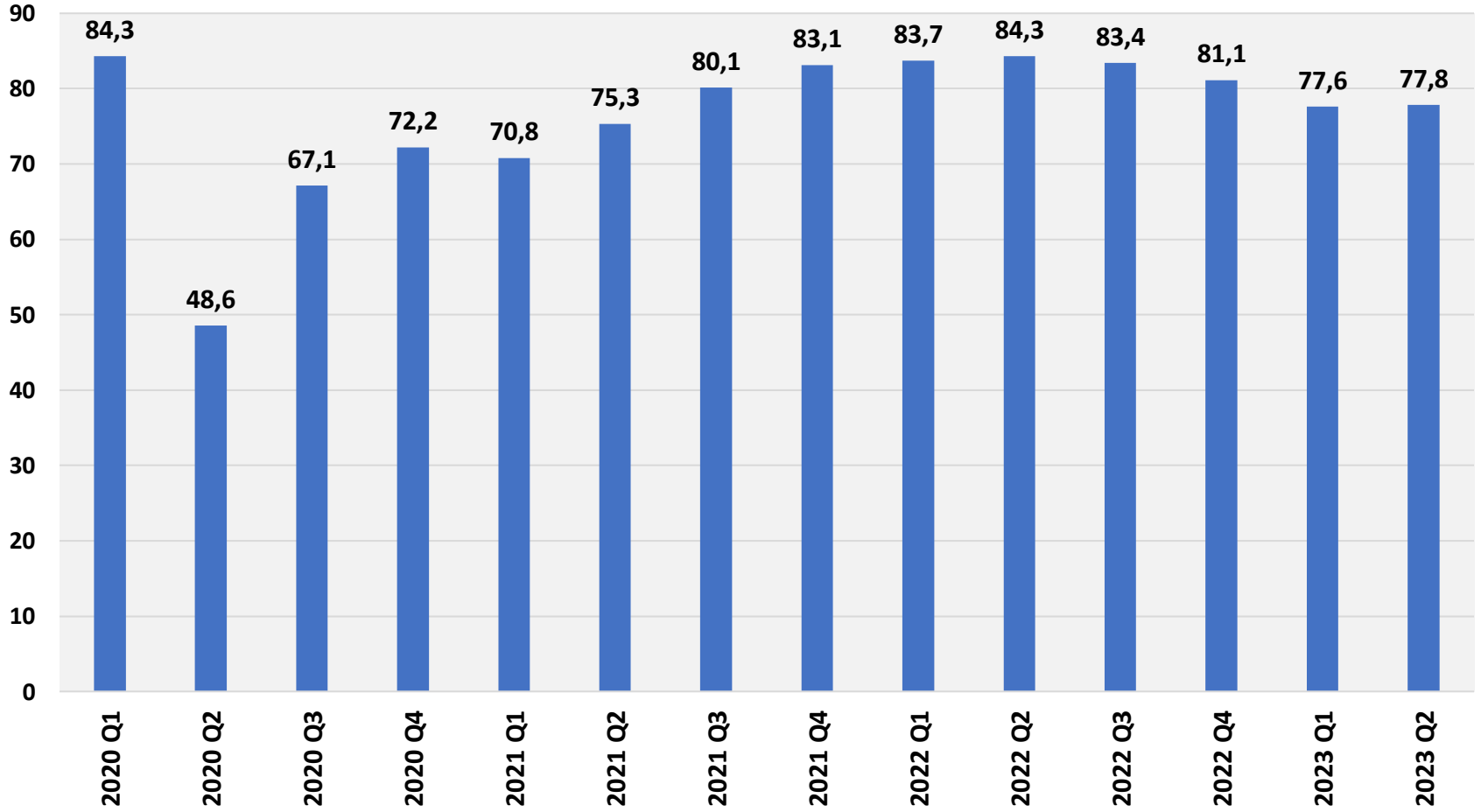
KREDİ VE BANKA KARTI İLE YAPILAN HARCAMALAR MİLYON TL

HAZIR GİYİM ÜRETİMİ KAPASİTE KULLANIMI

KAPASİTE KULLANIM ORANI ÇEYREK DÖNEM YÜZDE

ECONOMY AND STRATEGY CONSULTANCY SERVICES

ESDH

EKONOMİ VE STRATEJİ DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

EKONOMİ VE STRATEJİ DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

SERGÜL SOKAK, SARAL SİTESİ C.BLOK D.10 GAYRETTEPE-BEŞİKTAŞ İSTANBUL TEL 0212 352 87 95

www . e s d h . com . tr
